

szakmai műveltségét, elősegítse a szocialista építést. A dolgozók körében megbecsülésnek örvendett, és számos sikert ért el. Tagságának túlnyomó többsége a legválságosabb napokban is hitet tett a munkásosztály hatalma, a szocialista országok egysége mellett. Néhány felelőtlen egyén azonban nacionalista szölamokkal megpróbált éket verni népeink közé és megpróbálta a CSEMADOK ténykedését is aláásni, bomlasztani. Esetenként ez sikerült, és a szövetség életében is érvényesült az antiszocialista, a szovjetellenes és a szélsőséges befolyás. Ha a CSEMADOK KB elnöksége erre gondolva vontta vissza a tavaly hozott határozatainak egyes kitételét, helyesen járt el, támogatásra számíthat. A tényeket és a „kitételeket” azonban – éppen a tisztánlátás és az olyan sokat igényelt gyors, sokrétű és egyértelmű tájékoztatás érdekében – nevén kell nevezni. Ellenkező esetben a bűnbánás szerezcsenmosdatásnak, bűjőcskának vagy alibi keresésének minősülhet.

Új Szó, 1969. szeptember 6. 2. p.

103

Pozsony, 1969. szeptember 10. A Csemadok KB Elnökségének nyilatkozata, amelyben visszautasítja az Új Szó szeptember 6-i glosszájában megfogalmazott vádakat.

A CSEMADOK KB elnökségének nyilatkozata

Az Új Szó 1969. szeptember 5-i száma közölte a CSEMADOK KB elnöksége 1969. szeptember 4-i üléséről kiadott közleményt.

Tekintettel arra, hogy az Új Szó másnapi, szeptember 6-i száma „Bűjőcska, alibi vagy önbírálat?” címmel gúnyolódó hangú glosszában³⁷¹ megkérdőjelezi a közlemény második fejezetének értelmét és őszinteségét, a CSEMADOK KB elnöksége a következő nyilatkozatot teszi:

Elnökségünk abból a megfontolásból indult ki, hogy nem elég csak szölamokkal támogatni a párt jelenlegi politikáját, hanem konkrét állásfoglalásokra van szükség. Társadalmunk politikai konszolidációjának, előrehaladásának egyik nyitott problémája az elmúlt év augusztusi eseményeivel kapcsolatban tanúsított magatartásunk felülvizsgálása. Ismeretes tény, hogy 1968. augusztus 21. és 27. között a CSEMADOK akkori elnöksége több dokumentumot, nyilatkozatot fogadott el, s ezeket az Új Szó is közölte. Az új tények ismeretében az elnökség szükségét érezte annak, hogy e nyilatkozatokat értékelve azok egyes részleteit politikailag helytelennek és hatálytalannak nyilvánítsa. Tette ezt felelőssége tudatában, szövetségünk politikai orientálása érdekében. Hasonló módon járt el a napokban a Nemzeti Front és az SZLKP KB elnöksége is.³⁷² Meggyő-

371 Lásd a 103. sz. dokumentumot.

372 A Szlovák Nemzeti Front Elnöksége 1969. szeptember 8-án, az SZLKP KB Elnöksége szeptember 9-én nyilvánította érvénytelenek a szovjet megszállást elítélő 1968. augusztusi nyilatkozatait.

zódésünk: a közéleti tisztséget viselő kommunisták kötelessége, hogy elsősorban önmagukkal szemben s munkaközösségükön belül cselekedjék ezt.

„Mit von vissza a CSEMADOK KB elnöksége?” – kérdi a glosszáíró, megfélekedve arról, hogy az augusztusi frazeológia a tények és érvek mai ismeretében összeomlott, ily módon a tévedés felismerése ma már nemcsak szükségszerű, de – felső utasítás nélkül is – természetes. Elsősorban a közlemény műfaja kívánta, hogy mellőzzük a felsorolást (amit a névtelen szerző hiányol), mivel az erről szóló részletes jelentést a CSEMADOK járási szervei megkapták, s ennek megfelelően vizsgálják felül akkori tevékenységüket.

A szerkesztőségi glosszáírónak azonban láthatóan mások a szándékai. A közlemény ürügyén bizonyítgatni próbálja „néhány felelőtlen egyén” bomlasztó munkáját, s arra a megállapításra jut: „Esetenként ez sikerült, és a szövetség életében is érvényesült az antiszocialista, a szovjetellenes és a szélsőséges befolyás.”

Az ilyen igaztalanul általánosító vádaskodást határozottan visszautasítjuk. Egyben leszögezzük, hogy a szövetség szerveinek, valamint az SZLKP KB és a Nemzeti Front adata, hogy objektíven felülbírálják a CSEMADOK működését, azonban semmiképpen sem vagyunk a névtelenség hívei. Egyszer már hasonló módon megvádolták a CSEMADOK egyes funkcionáriusait és tagjait burzsoá nacionalizmussal. Megjegyezzük, hogy különféle jobboldali elemek hasonló vádakkal illették szövetségünket az elmúlt másfél esztendőben, kezdve a CSEMADOK KB múlt évi márciusi állásfoglalásától. Márpedig a CSEMADOK KB 1968. március 12-i – a nemzetiségi kérdés marxista-leninista megoldására tett javaslatait tartalmazó – állásfoglalását s az elnökség tavalyi augusztusi határozatainak e kérdést illető részeit, valamint a szocialista hazafiság, a proletár nemzetköziség és a nemzeti öntudat eszméje melletti kiállását gúnyolni vagy beszennyezni senki által sem hagyjuk!

A „gyors, sokrétű és egyértelmű tájékoztatást” sürgető glosszáíró – a vádirat szerkesztője – nemcsak a múlt év újságírói gyakorlatából ismert megbélyegzés módszeréhez folyamodik, de hivatlanul magára vállalja azt a feladatot is, amely a szövetség szerveit, köztük a központi bizottságot illeti meg.

Az említettek alapján a CSEMADOK KB elnöksége szükségesnek tartja leszögezni:

1. A politikai és társadalmi konszolidáció szempontjából káros, dezorientáló s politikai feszültség előhívására módot adó írásnak tekinti az említett glosszát, különös tekintettel arra, hogy a párt magyar nyelvű lapjában jelent meg.

2. Felelőssége tudatában kijelenti, hogy „antiszocialista, szovjetellenes és szélsőséges befolyás” a szervezet tevékenységében – az augusztusi frazeológiától és egyedi kilengésektől eltekintve – hivatalosan sosem jutott szóhoz, szervezett erőt nem képviselt, s ilyen erők és elemek a jövőben sem élvezhetik a szövetség bizalmát. Az elmúlt hónapok tapasztalata egyértelműen azt bizonyítja, hogy a CSEMADOK-szervezetek jelentős konszolidáló szerepet játszottak Dél-Szlovákiában. A CSEMADOK KB elnöksége ezért ezt a vádat alaptalannak minősíti és visszautasítja.

A CSEMADOK-ot mindenkor a szocializmus, hazánk, népünk és a párt iránti felelőség hatotta át, Ha valamiben tévedtünk, beláttuk, és kerestük a kibontakozás útját. „Szerecsenmosdatásra” nincs szükségünk. „Bújócskát” pedig a névtelenségbe burkolódzó szerző játszik, talán éppen „alibi”-szerzés céljából.

Társadalmunkra és annak politikai vezetőségére bonyolult kérdések tisztázása vár. A magunk módján és lehetőségeivel mi is hozzá akarunk ehhez járulni. A politikai kon-

szolidáció alapfeltétele a személyeskedések kizárása, a helyzetek, magatartások és a végzett munka józan megítélése és a kommunista elvszerűség betartása.

Bratislava, 1969. szeptember 10.

A CSEMADOK KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
elnöksége

FKI, Varga Sándor iratai, 5. d., géppel írt tisztázat

104

Pozsony, 1969. szeptember 20. Az Új Szó hasábjain közzétett levélváltás Dobos László, a Csemadok elnöke és Lőrincz Gyula főszerkesztő között a lapnak a Csemadok KB elnökségi ülésének határozatát bíráló írásával kapcsolatban.

A NÉZETEK TISZTÁZÁSÁÉRT

Levélváltás a CSEMADOK elnöke és az Új Szó főszerkesztője között

Tisztelt Lőrincz Elvtárs!

Az Új Szó 1969. szeptember 5-i száma közölte a CSEMADOK KB elnökségének előző napi üléséről kiadott közleményt. Másnap, szeptember 6-án „Bújócska, alibi vagy ön-bírálat” címmel gúnyos hangú glossza foglalkozott az említett közlemény második bekezdésével. A CSEMADOK KB elnöksége 1969. szeptember 10-i, rendkívüli ülésén megtárgyalta az ügyet és ezzel kapcsolatban nyilatkozatot juttatott el az Új Szó szerkesztőségéhez.³⁷³

Nem volt és nincs szándékunkban oktalan vitát kiváltani. Távol áll tőlünk a gondolat, hogy a tévedhetetlen szerepében tetszelegjünk. A CSEMADOK KB elnökségét az az elhatározás vezeti, hogy szövetségünk politikai orientálása érdekében e bonyolult társadalmi helyzetből keressük a kivezető utat. Ennek érdekében tartottuk szükségesnek felülvizsgálni és hatálytalanítani a CSEMADOK KB elnökségének 1968. augusztus 21. és 27. között, a szövetséges csapatok Csehszlovákiába történt bevonulásával kapcsolatos nyilatkozatának politikailag helytelen s a tények mai ismeretében téves megállapításait.

Ez a tény önmagában is egy tévedés beismerése. Természetes, hogy az elnökség e határozatával nem zárhatjuk le szövetségünk elmúlt időszakban kifejtett tevékenységének értékelését. Az ideológiai tisztulás folyamata nem lehet néhány határozat dolga. Ennek érdekében a CSEMADOK KB elnöksége a következő lépéseket tette, ill. szándékozik tenni:

³⁷³ Lásd a 100., 102. és 103. sz. dokumentumot.